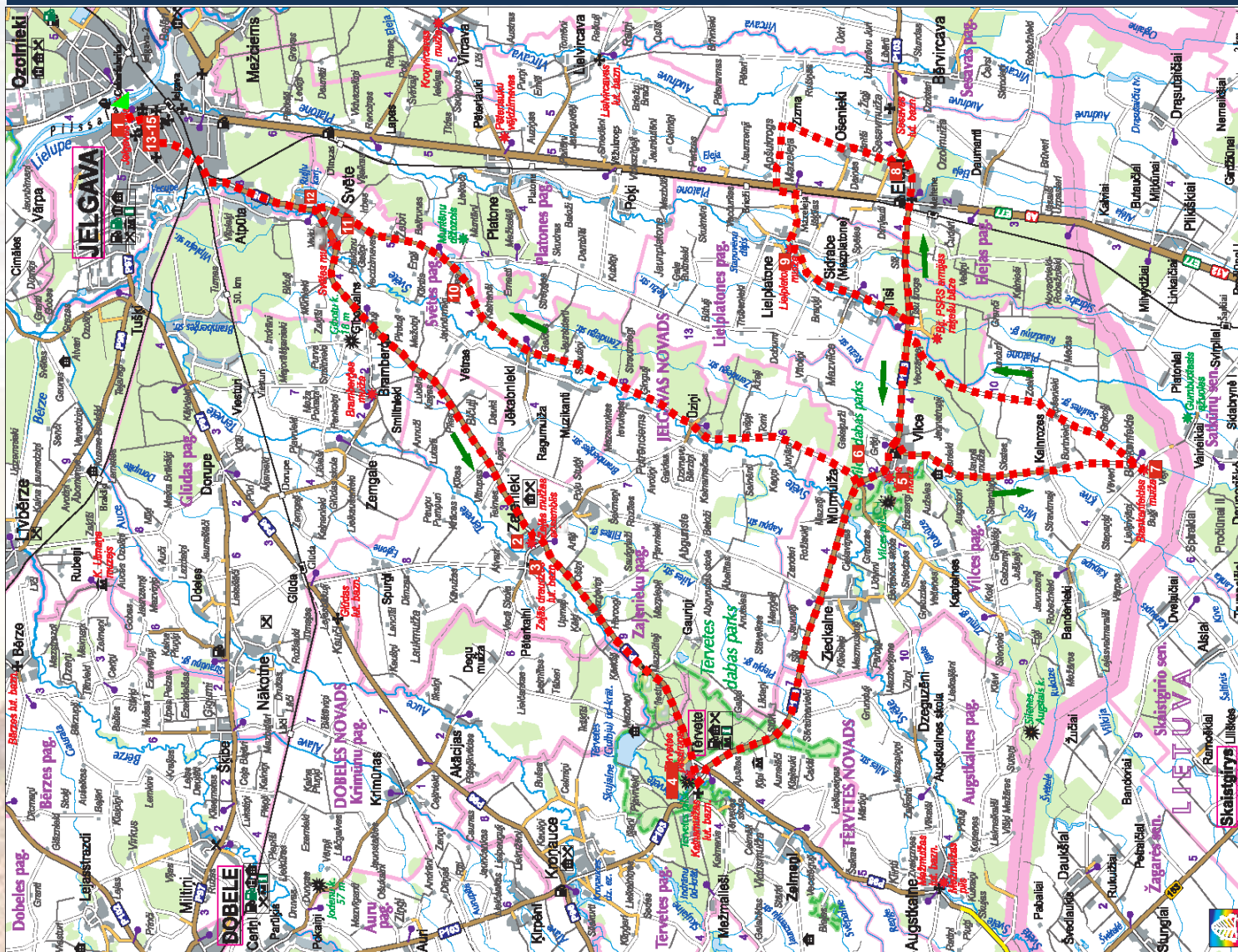


## Maršruts „Lielais Zemgales loks”.

Maršruts iepazīstina ar vienu no populārākajiem Latvijas tūrisma objektiem – Tērvetes dabas parku un vairākām vēsturiski nozīmīgām reģiona muižām, izmetot loku pa Zemgales līdzenuma centrālo daļu, ko dēvējam par Latvijas „maizes klēti”.



▶ **Sākums:** Jelgavas Sv. Trīsvienības baznīcas tornis (pirmajā stāvā atrodas Jelgavas reģionālais tūrisma centrs).

🏰 **Galapunkts:** Jelgavas Sv. Trīsvienības baznīcas tornis.

🕒 **Aptuvenais veikšanas laiks** 20 stundas

🛣️ **Ceļa segums:** Asfalts (80 %), grants seguma ceļi (20 %).

★ **Grūtības pakāpe:** Vidējas grūtības – grūts (atkarībā no laika, kurā maršruts tiek veikts).

📅 **Ieteicamais laiks:** Maijs – septembris

📏 **Garums:** ~ 125 km

### Maršruta raksturojums:

Aktīvākiem braucējiem, kas var veikt garākus pārbraucienus, t.sk. pa ceļiem ar grants segumu.

### Loģistika

Lokveida maršruts ar atgriešanos starta punktā. Šo maršrutu ir grūti kombinēt ar sabiedriskā transporta iespējām.

### Nokļūšana sākumpunktā:

No Liepājas un Rīgas puses var nokļūt ar vilcienu braucot līdz stacijai „Jelgava” un tālāk dodoties uz maršruta sākuma punktu. No citām vietām ar automašīnu vai velosipēdu.

### Der zināt:

Maršruts nav piemērots ģimenēm ar/un bērniem līdz 12 gadu vecumam tā garuma ziņā.

### Alternatīvas:

Maršrutu var sākt no Jelgavas dzelzceļa stacijas un/vai apvienot ar maršrutu „Jelgava – Lielupes labais krasts” vai ar maršrutu „Jelgava – Lielupes kreisais krasts un Svētes palienes”, lai vairāk iepazītu Jelgavu.

### Maršruts:

Jelgavas Sv. Trīsvienības baznīcas tornis – Lielā iela – Pasta iela – Raiņa iela – Tērvetes iela – Svēte – Bramberģe - Zaļenieki – Tērvete – Mūrmuiža – Vilce – Blankenfelde – Eleja – Ošenieki – Mazeleja – Lielplatone – Mazplatone – Vilce – Mūrmuiža – Ūziņi – Svēte – Tērvetes iela – Raiņa iela – Akadēmijas iela - Jelgavas Sv. Trīsvienības baznīcas tornis.

▶ **Vēlamais sākuma punkts**

● **Maršruts**

← **Vēlamais kustības virziens**

1 **Apskates objekts**

Velomaršruts ir izstrādāts Centrālbalijas jūras reģiona INTERREG IV A programmas līdzfinansētā projekta „Velomaršrutu tīkla attīstība un uzlabošana Centrālbalijas teritorijā” (CB59) ietvaros.





**1 Jelgavas Sv. Trīsvienības baznīcas tornis** ir redzams jau no lielāka attāluma. Baznīcas celtniecība uzsākta 1574.gadā pēc Kurzemes un Zemgales hercoga Gotharda Ketlera pavēles, un tā bija viena no pirmajām luterāņu mūra baznīcām Eiropā. Baznīca, tāpat kā daudzas citas nozīmīgas pilsētas celtnes nodega Padomju aviācijas uzlidojuma laikā 1944.gadā, bet 1954.gadā Padomju armijas sapieri uzspirdzināja palikušo baznīcas daļu. 2010.gadā celtne atdzimst jaunā veidolā. Šobrīd tajā izveidots Jelgavas reģionālais tūrisma centrs, interaktīvas un aizraujošas, īpaši bērniem draudzīgas vēstures ekspozīcijas, mākslas izstādes. Baznīcas tornī ir iespēja vērot Jelgavas panorāmu no 9.stāva stiklotā skatu laukuma, kā arī ieturēt gardu maltīti franču restorānā „La Tour de Marie”. Atrodas Akadēmijas ielā 1, +371 63005445. [www.tornis.jelgava.lv](http://www.tornis.jelgava.lv)

**2 Zaļenieku (zaļā) muiža.** Zaļenieku muižas hercoga medību pils ir unikāls Kurzemes hercogistes 18. gs. arhitektūras paraugs. Ēkas nozīmīgākie vēsturiskie interjeri veidojušies 18. gs. 2. pusē un 19. gs., neraugoties uz zudumiem 20. gs. 2. pusē un pārbūvēm, ēkā ir ievērojams skaits arhitektoniski nozīmīgu oriģinālelementu, kas citviet Latvijas muižās ir retums. Muižas pils apskatāma galvenokārt no ārpuses (muižas pili atrodas Zaļenieku Profesionālā vidusskola).

**3 Zaļenieku luterāņu baznīca.** Pašreizējā baznīcas ēka celta no 1824. līdz 1872. gadam. Ērģeles būvējis P. K. O. Hermanis, tās iesvētītas 1862.gadā. Baznīcas tornī atrodas lielākais zvans Jelgavas novadā. Pie baznīcas atrodas 1. Pasaules karā kritušo vācu karavīru kapi

**4 Tērvetes dabas parks** ir viens no skaistākajiem dabas, vēstures un kultūras objektiem Latvijā un arī ievērojamās latviešu rakstnieces Annas Brigāderes pasaku lugu varoņu apskates vieta. Iecienītākās parka vietas ir Pasaku mežs, Rotaļu laukums un Rūķīšu mežs (kopumā 300 hektāri). Katru dienu parkā no maija līdz oktobrim ikvienu mīļi sagaida dzīvnieku pasaku tēli: Rūķīšu mežā – Rūķu māmiņa, Pasaku mežā draiskojas Sila raganīņa. Ekskursantus vizīna Pasaku vilcieniņš, savukārt Rotaļu laukumā var sportot, izlozņāt labirintu, pavizināties zirga pajūgā vai apmesties jaukā piknikā. Ne vienā vien dabas draugā apbrīnu izraisa unikālais **priēžu sils**, kura majestātisko koku mūža ilgums tuvojas 300 gadiem. Tērvetes Ziemeļrietumu daļā atrodas **Rakstnieces Annas Brigāderes muzejs „Sprīdīši”** + 371 3763352. Tērvetes dabas parka ainavu papildina **Svētkalns (Zviedrukalns), Tērvetes pilskalns, Tērvetes pilsdrupas, Klosterkalns.** Tērvetes centrā atrodams

**Tērvetes senvēstures muzejs un Tērvetes koka pils**, kas ir vienīgais šāda tipa zemgaļu kultūrvēsturei veltītais muzejs. Pa parku var doties izbraukumā ar velosipēdiem pa Tērvetes dabas parka velo loku (~13 km), kas sākas Tērvetes dabas parka Informācijas centrā. Tālrunis: +371 63726212. Parkā ir ieejas maksa. [www.mammadaba.lv](http://www.mammadaba.lv).

**5 Vilces muiža.** Muižas pili cēla 18. gs. vidū (baronu Mēdemu dzimtas īpašums) kā medību pili. Vēlāk - 19. gs. sākumā to pārbūvēja, uzcēlot otro stāvu. Muižas velvētajos pagrabos atradās virtuve, kurā gatavoto ēdienu uz augšējiem stāviem nogādāja ar liftu. Pils ieejas portāls (vēlāis baroks) un marmora cilnis virs tā ar Mēdemu un Keizerlingu aliansees ģerboni ir viens no vērtīgākajiem šāda tipa 18. gs. mākslas pieminekļiem. Ir saglabājušās arī vairākas saimniecības ēkas - rija, klēts un smēde, kā arī parks. Pils priekšā kuplo, iespējams, - K. Ulmaņa stādīts ozols. Muižas pili no 1837. gada izvietojusies Vilces pamatskola. Tālrunis: +371 26351169



**6 Dabas parks „Vilce”** atrodas blakus Vilces muižai no kurienes sākas Barona taka, kas aizved līdz Vilces pilskalnam un skatu platformai. Pilskalna piekāpē atrodas atpūtai labiekārtotā Zaķu plava. Tālrunis: +371 26351169

**7 Blankenfeldes muiža.** Muižas komplekss, kas atgādina daļēji noslēgtu četrstūri, tagad redzamo izskatu ieguva 18. gs. vidū. 1743. g. vecās kungu mājas vietā uzcēla jaunu – baroka stilā. Laikā no 19. gs. vidus - 1920. g. tā bija baronu Hānu dzimtas īpašums. Nostāsti vēsta, ka muižā divas reizes 1804. un 1805. g. pabijis trimdā dzīvojošais Francijas karalis Luijs XVIII. Kungu mājā saglabājušies baroka stila griestu un klasicisma stila sienu gleznojumu fragmenti, parkets, durvis, logi, kamīns u.c. elementi. No ārpuses apskatāma ratnīca, magazīnas klēts, putnu māja un atjaunotais tējas paviljons. Muižā ieskauc parku, kurā joprojām zaļo dedzinātais Blankenfeldes osis. Interesenti var izstaigāt kungu māju gida pavaddībā.

**8 Elejas muiža.** Muiža sāka veidoties 16. gs. beigās (īpašnieki - Tizenhauzeni, vēlāk Bēri), bet no 1753. g. tā kļūst par Mēdemu dzimtas īpašumu. Tagad redzamo muižas pili (mūsdienās tikai atliekas) cēla 1806. - 1810. g. klasicisma stilā (Johana Georga Ādama Berlicha projekts) pēc itāļu izcelsmes Pēterburgas galma arhitekta Džakomo Kvarengi meta. Muižas īpašnieks tajā laikā bija Johana Frīdriha Mēdema dēls - Kristofrs Johans Frīdrihs (saukts par Žanno). Līdz mūsdienām ir saglabājušies tikai nelieli pils pirmā stāva drupu fragmenti ar kaltiēm portika kolonu kapiteļiem, pārvaldnieka māja (apskatāma no ārpuses), atsevišķas saimniecības ēkas un parks. No pils drupām pa aleju var aiziet līdz Tējas namiņam. 0,5 km ziemeļos no pils drupām atrodas 1912. g. izveidotā Mēdemu dzimtas kapsēta. Elejas pils mūra žoga arkādē iemūrēts dobumakmens.



**9 Lielplatones muiža.** 19. gs. muiža piederējusi baronu Hānu dzimtai. Kungu māja celta 1845.-1860. gadā. Sākotnējo ēkas projektu izstrādājis Kurzemes guberņas arhitekts E. J. A. Štrauss, bet 1859.-1860. gadā nezināms arhitekts to paplašinājis. Kompleksā ietilpst 20 ha liels parks, kalpu māja, vešūzis, kapela, dīķis, Hānu dzimtas kapi u.c. Ar muižu saistās dažādas leģendas, kuras uzzināsi, tagad redzamo izskatu ieguva 18. gs. vidū. 1743. g. vecās kungu mājas vietā uzcēla jaunu – baroka stilā. Laikā no 19. gs. vidus - 1920. g. tā bija baronu Hānu dzimtas īpašums. Nostāsti vēsta, ka muižā divas reizes 1804. un 1805. g. pabijis trimdā dzīvojošais Francijas karalis Luijs XVIII. Kungu mājā saglabājušies baroka stila griestu un klasicisma stila sienu gleznojumu fragmenti, parkets, durvis, logi, kamīns u.c. elementi. No ārpuses apskatāma ratnīca, magazīnas klēts, putnu māja un atjaunotais tējas paviljons. Muižā ieskauc parku, kurā joprojām zaļo dedzinātais Blankenfeldes osis. Interesenti var izstaigāt kungu māju gida pavaddībā.

**10 Riņķa krusts** meklējams Jēkabnieku Kalnanšu kapos, kas izvietojusies uz iegarenas reljefa formas - osa. Šis senās akmens piemiņas zīmes ir viduslaiku arheoloģiskie pieminekļi, ir viens no nedaudzajiem zināmajiem riņķa krustiem Latvijā. Tā parādīšanos attiecina uz 16. vai 17. gadsimtu. Uzraksts ar vertikālām svītrām sadalīts 13 rindās. Tā tulkojums latviski ir šāds: "Mūsu soģis, pils un aizstāvis ir tas uzticamais kunga dēls Jēzuss Kristus Dieva jērs, kas mums mira pie krusta koka". Zināms, ka 1933. gadā Jēkabnieku pagasts krustu nostiprinājis, jo tas bijis sasnējis.

**11 Svētes maize.** Svētes maizes ceptuvē tiek cepta bioloģiskā maize ar malku kurināmā krāsnī ievērojot senās maizes cepšanas tradīcijas. Iespējams apskatīties ceptuvi un piedalīties kopā ar maizniekmeistaru maizes

cepšanas procesā, nodegustēt un iegādāties tikko ceptu maizi un konditorejas izstrādājumus. Nelielām (līdz 12 cilvēkiem) grupām piedāvā izdzīvot maizes tapšanas procesu. Darba laiks: 10:00 – 21:00 (2,4,5), 9:00 – 17:00 (6)

**12 Tehnisko sporta veidu klubs „Rullītis”.** Aktīvā atpūta un sports dabā pie ūdenstīlpnes nodarbojoties ar tehniskajiem sporta veidiem – kartingu, auto un moto sportu, peintbolu u.c. Ir piknika vieta un pirts. Tālrunis: +371 29589595, [www.rullitis.lv](http://www.rullitis.lv)

**13 Jelgavas Romas katoļu Bezvainīgās Jaunavas Marijas katedrāle.** Tagadējā baznīca būvēta 1906.gadā pēc arhitekta Kārļa Eduarda Strandmaņa projekta iepriekšējās baznīcas vietā. Celtne ir pseidogotiskā stilā bagātīgi rotāta ar dekoratīviem elementiem. Virs ieejas atrodas vietējas nozīmes mākslas darbs – bareljefs «Svētais vakarēdiens». Baznīca Otrā pasaules kara laikā izdega un sagruva, tās atjaunošana pilnībā tika pabeigta tikai 1992.gadā. 1996.gadā Romas pāvests Pāvils II baznīcai piešķīra katedrāles nosaukumu Jelgavas Bezvainīgi ieņemtās Jaunavas Marijas katedrāle.

**14 Jelgavas Sv. Simeona un Sv. Annas pareizticīgo katedrāle.** Sākotnējā baznīca šajā vietā celta pēc Katrīnas II pavēles 1774.gadā, izmantojot F. B. Rastrelli projektu. Kad baznīca draudzei kļuvusi par mazu, Aleksandrs III atvēlējās līdzekļus jaunās baznīcas celšanai. Arhitekta N. Čagina projektētā baznīca iesvētīta 1892.gadā sagrauta Otrā pasaules kara laikā, atjaunota 20.gs. beigās.

**15 Ģederta Eliasa Jelgavas vēstures un mākslas muzejs.** Atrodas Jelgavas centrā - Akadēmijas ielā 10. Tagad redzamā ēka (vēlāis baroks, agrais klasicisms) tapa pēc Kurzemes un Zemgales hercoga Pētera Birona iniciatīvas laika posmā no 1773.-1776.gadam (dāņu arhitekts Severīns Jensens). 1775.gadā šeit tika dibināta pirmā Latvijas augstskola Academia Petrina (Pētera akadēmija), bet 1782.gadā - izveidota pirmā observatorija. Krievijas impērijas laikā šeit atradās ģimnāzija. Starp tās beidzējiem ir jāmin tādi vārdi kā K.Barons, J.Alunāns, J.Čakste, A.Smetons u.c. 1952.gadā ēkā izveidoja Jelgavas vēstures un mākslas muzeju, kam 1975.gadā piešķīra latviešu glezniecības vecmeistara Ģederta Eliasa (1887.-1975.) vārdu. Muzeja ekspozīcija vēsta par pilsētas un novada vēsturi Kurzemes un Zemgales hercogistes periodā un pēc tā. Pie iespaidīgās ēkas novietoti četri Kurzemes hercogistes laika lielgabali un Ģ.Eliasam veltīts piemineklis (1987.gadā tēlnieks I.Zariņš), kā arī tēlnieka K.Jansona darinātā pieminekļa Jelgavas atbrīvotājiem "Lāčplēsis un Melnais bruņinieks" fragments.

## TŪRISMA PAKALPOJUMI

### 🏠 Naktsmītnes:

Naktsmītnes Jelgavā (papildu informācija atrodama Jelgavas reģionālajā tūrisma centrā, [www.visit.jelgava.lv](http://www.visit.jelgava.lv)), Jelgavas novadā: viesu nams „Pūtelkrogs” Zaļenieku pagastā pirms iebraukšanas Tērvetes novadā, +371 63011900, +371 29255010; viesu nams „Kaupēna dzirnavas” (pieejamas kempinga mājiņas) Zaļenieku pagastā, +371 26551259, +371 29263768; dienesta viesnīca Zaļenieku vidusskolā Zaļeniekos, +371 63074476, +371 29433918, kempings “Grantiņi” Svētes pagastā, +371 28602267, [www.granticamp.lv](http://www.granticamp.lv).

### ☑ Maltītes ieturēšanas vietas:

kafejnīcas un restorāni Jelgavas centrā, Svētē „Svētes maize” (darba laiks: 10:00 – 21:00 (2,4,5), 9:00 – 17:00 (6)), Zaļenieku pagastā „Pūtelkrogā”, kafējnīcas Tērvetē.

### 📍 Labiekārtotas atpūtas vietas: Tērvetē

### 📍 Tūrisma informācija:

Jelgavas reģionālajā tūrisma centrā Jelgavas Sv.Trīsvienības baznīcas tornī Jelgavā, Akadēmijas ielā 1, tālr. +371 63005447. Darba laiks: 9:00 – 22:00 (1,2,3,4,5), 10:00 – 22:00 (6), 10:00 – 18:00 (7). [www.visit.jelgava.lv](http://www.visit.jelgava.lv).

Tērvetes tūrisma informācijas centrā, izvietots Tērvetes dabas parka informācijas - mācību centra ēkā Tērvetes novadā, Tērvetē, „Tērvetes sils”, tālr. +371 63726212, +371 28309394. Darba laiks: 9:00 – 17:00 (1,2,3,4,5), 11:00 – 19:00 (6,7 un svētku dienās) no 1.maija – 15.oktobrim, 9:00 – 17:00 (1,2,3,4,5) no 16.oktobra līdz 30.aprīlim. [www.tervetesnov.lv](http://www.tervetesnov.lv).